

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 10 kr.
Gazdasági egyesületi tagoknak és községeknek 2 frt.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóihoz
Takács R. István e. pénztárakhoz intézendők.

Felolvasó szerkesztő: CSORNA JENŐ.
Kiadó laptulajdonos:
A muraszombati gazd. fők-egylet.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábné petiszor egyszeri hirdetésül 10 kr.
többesbőri hirdetésben soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyíltlét petisora 25 kr.

Bírósági épületeink.

A kik Muraszombatot ezelőtt csak mintegy 30 esztendővel ismerték, sokat emlegetik, hogy milyen szegényes elhagyatott vend falu volt ez akkor, hogy egy vagy két szatócs bolt képviselte benne a kereskedelmet, egy-két csizmadia és szabó az ipart, a községi bíró meg a baktér az államhatalmat s egyetlen egy vend-német tannyelvű népiskola a közoktatást.

Evvél nem akarom azt mondani, hogy ma talán valami ragyogó metropolisban lakunk, csak arra akarok rámutatni, hogy mennyit haladt ez a hely egy-két évtized alatt.

És minek köszönheti Muraszombat eme föllendülését?

Azt hiszem, még fölemlíteni is fölösleges, annyira tudja az utolsó földműves is, a ki e vidéket ismeri, hogy semmi másnak, mint a járási bíróságok és hivatalok ide helyezésének.

És mégis mit tapasztalunk?

Azt, hogy Muraszombat polgársága majdnem teljesen indifferensen viselkedik az iránt, hogy a járási hivatalok kapnak-e megfelelő szállást vagy nem.

Nem régen történt, ez előtt vagy 3 esztendővel, hogy az igazságügyminiszterium nem tudván megegyezésre jutni a járásbíróval házigazdájával, utasította a bíróság vezetőjét, hogy a já-

rás bármely más községében keressen a bíróság részére alkalmas helyiséget, s találokott is vállalkozó szellemű ember, a ki kész lett volna a bíróság részére szükséges összes helyiségeket felépítenie, de nem Muraszombatban — hanem Hidegkúton.

Egy szerencsés véletlen elhárította ekkor Muraszombat fejtéről a veszedelmet — egyelőre. De csakis egyelőre.

Mert egy pár év múlva a bérleti szerződés ismét lejár s ha akkor, mondjuk, annak az egyetlen épületnek a tulajdonosa, — a mely épület a mai létszám mellett még a bíróság igényeinek ugy a hogy megfelel — megköti magát, vagy hogy az igazságszolgáltatás fejlődő követelményeivel együtt járó személyszaporítás mellett ez az épület sem lesz elégséges a bíróság befogadására — akkor Muraszombat megint egy szerencsés véletlen koczakájára teszi tel egész existenciáját?

S ha e kritikus helyzetet még komplikálni fogja a közigazgatásnak küszöbön levő államosítása is?

Bizony nem ártana, ha gondolkodnának ezen azok, a kik Muraszombat polgárságának élénállanak, de nem csak gondolkodnának, hanem megoldanának is valamit.

Építeni kellene egy olyan terjedelmi tekintélyes középületet, a melyben el-

helyezhető volna a járásbíróval a te-lekknönyi hivatalal együtt, elhelyezhető volna a csendőrség s majd az államosítás után a járási közigazgatási hatóság is, a fogházakkal s egyéb tartozékaikkal együtt. Ennek építésénél számolni kellene nem éppen a jelen, hanem a közel jövő igényeivel s a hivatalok által egyelőre igénybe nem vett helyiségeket addig mint privát bérlakásokat értékesíteni.

Igy aztán biztosítva volna Muraszombat a jövő minden eshetőségeivel szemben.

Igen ám, mondják, de ki fog ily költséges épület felállítására vállalkozni? Magán ember ez idő szerint aligha van nálunk ilyen.

De azért van módja a dolognak és pedig szerinte a háromféle.

Első sorban itt van a 2 takarékpénztár. Különösen a régi takarékpénztár, mely belemehet a vállalatba a nélkül, hogy legkevésbé is megerőltetné magát. Vagy esetleg közös vállalat utján együttesen létesíthetné a 2 takarékpénztár.

Itt vannak másod sorban volt urbéreseink. Évenként esinos összeget osztanak fel maguk között a vásárjövédelméből. Ezen jövedelem lekötése mellett kaphatnának amortizációs kölcsönt, a miből az épületet felállí-

A névtelen hősök.

Kurucz idő van!... A hold, földünk ezen sápadt arcza baktera, egész éjjel szörjra fogyasztó szarait; az északi szél olyan lágyan és mégis olyan metszőn sít, mintha csak azt sügnög a ház egyirágos ablakokon: igen hideg van... aludjatok, ... fel ne ébredjétek, ... jobb odabenn a meleg takarók alatt!...

A hajnali harangszó melábus hangjai is hiába hangzanak a faluban; nem mozdul senki, nem látható elő lény sehol, még az ober kutyák, a ház ezen őszelten őrei sem láthatók semerre, bevettek nyugat odúikba, hisz nek kell most vigyázni, befutja az utat a hó, két láb magas hóban még a tolvajok sem járnak.

Azt hiúe az ember, hogy az egész falu kihalt, ha a némely ablakok jegén bagydatan átverődő mécsvilág meg nem győzne bennünket arról, hogy itt-ott mar mégis ébreu vannak, habár az utcára kijönni nem is merészkednek.

Az ilyen házakban deakok vannak!
Gondos anyak sürögnek a tűzhely körül, hogy a távol iskolákba kezdő gyermekeiket egy kis meleg étellel edzék a nagy hideg ellen.
Szeretettel kinalják a párolgó táj mellett álló kicsinyeket, s hogy étvágyukat fokozzák, folyton a hosszú nagy hideg gegen beszédök tárgyat, s aggódva kérdik enni kezdő gyermekeiket: hogyan hírtétek ki estig a koplatást.

Még tovább is folya az aggódi kérdésök-jés, hanem mar a jölkött gyermekek észreveszik az ablakot át, hogy a szomszédok Ivarja néhány társával közeledik már, teleatolják tehát az apróságok hátra a táskat (a jó anya egy pár pogácsát is csusztatott bele) és utánk esztük őket a hidegbe... küzdelembé...!

Mire a falu végére érnek, egész kis karaván verődik össze. Elöl a nagyobbak utat tipornak a kiesenyeknél; némelyik sokszor deréig esik a hóba, véletlen-e, vagy virtusközölsből, ki tudná megmondani?

Sok bugdácslás után, hol nevetve, hol meg sírva, kipirult arccal, megfáradt tagokkal, elvégre mégis elerik a távol eszt. Az iskola meleg terme hamar feloldott velök a kiállott szenvedéseket, a tanulás és a játé kedvre hangolják őket.

Megjő lassanként a dél is, előkerül a táskából a jó begyűgyölt pogácsa, alma, vagy száraz kenyér, s mindez elköltötték rövid idő alatt oly kiűnő étvágygyal, hogy a nézők szívet okvetlen irigység fogja el. Hat még ki mérhetné meg azoknak a boldogságot, a kik délre „szupát” is kapnak? Lányekek áldottak, a kik adják!!

Régi igazság, hogy a csatak győzelme nem csak a babérokoszorúhoz, megénekelte és feldicsőítette vezérenek köszönhető, hanem egyuttal azoknak a közlegényeknek, névtelen hősöknek is, a kik éltek koczakátátsával, a dicsőítés reménye nélkül, teljesítik lelkesedéssel a vezér parancsait.

Mi is harozót vivünk, a haroz tere az iskola; a hol a tudatlanság, babona és maradiság rémei ellen küzde a felvilágosodottság, vallásosság és

nemzeti érzélet eszméit terjesztjük a fiatal nemzedék között.

S ha majd egyszer elérkezik az a várva-várt idő, hogy nem lesz e mi mostolan megáldott vándorunkon irni-olvasni nem tudó ember, — írom talalattik többé olyan, a ki idős hazánk nyelvét nem értén; — ha majd eljő ez a boldog kor; akkor ne csak a vezérekről, az őnteládozólag működő tanítókról emlékezzünk meg magasztalólag, hanem nyujtsuk az elismerés palmatját azon kisdedek felé is, kik fáradságot nem kímélve, hideg-melegét tűrve, — sárban-fagyban, éhezve-küzdve vándorolnak napokunt azon — fájdalom, nagyon is elszótan levő, lehet mondani csak minden tizedik faluban fekvő — iskolákba, hol atyáik vallást, hazánk zengetés nyelvét és a felvilágosodás szellemét sajátították el.

Bizony sokat szenvednek ők, drágán szerzik meg a tudományok kincsét, s a mi őket igazán nemzeti hősökké teszi, az az, hogy sokszor elkerülük a közelebb fekvő, de nem magyar, maradi iskolákat, s nagy fáradsággal jönnek azon iskolákba, a hol módjukban áll elsajátítani szeretett hazánk nyelvét.

Az ilyenek előtt le a kalappal, névtelen hősök ők!

Kártyázás közt.

Kártyáztunk, kis lúgásban átve Kottocskán csak, kis leány, valét, — Vesztek egyre, s... egy világot nyertem — Tégedet meg akkor nyertelek.

Játstam újra... élet kártyáival — Káprázató tarka levelek! — Nyertem. Dahogy! mindent elvesztettem — Téged lányka elvesztettelek.

nák; osztalékuk nem esorbula, mert hisz azt behozná a házbérjövedelem s egy stabil tőkét szerezne nekünk az éveknek, maguknak pedig elvitathatatlan érdemet a város felvirágoztatására körül.

De ha mindezek a testületek akár közönyösségből, akár túlzott óvatosságból nem teszik meg, utolsó sorban eltagadhatatlan kötelessége marad a községnek, mint erkölcsi testületnek, hogy e vállalatba belefogjon s ha egyáltalán van érzelme a képviselő testületeknek a saját hivatásáért s a község polgárainak existenciájáért, a községnek jövőjét nem tekintti olyannak, a mihez neki semmi köze, akkor meg is fogja tenni.

Jelen sorok ezek a közügyemet akarták ez irányban felkeltetni. (Sz.)

Farsangi téma.

Szinte a legkomolyabb tárgy az, a mely tölnek az időszerű mondani valókra inspirálja. És ne látszólag a legkevésbé paradoxonnak, hogy a mulatozás és virágzó idejében, a farsangi bohóságok a gondfelelt szezonban megtűrik a komolyabb erzelme hangját az a moho vágyaiért, — vajha sorainkat nem csak előlvasnák, hanem meg is szívelnék.

Mert nem úgy van már, mint volt régen. Ma már nincs kedélyes mulatozás, csak feszülő csillóság. Az emberiség a legkevésbé sem lett boldogabb, hogy igényeit kifejlesztette. Hanem igenis, boldogtalanabb lett. Mert a családokba az oktanlat költözés a legszomorúbb katasztrófákat vitte, mert a társadalmat dekomponálta. Menyi szatira van abban, hogy demokratikus körünkben hányféle széttagoltság mutatkozik a társadalomban. Nincsen olyan kis városka, hol a koterianak legalább bacillusát ne látnók az egyes vigasságok alkalmára. Ez azonban a családok dolga és legyen kinek az ő tetszése szerint, ha a közérdek nélkül a nem követelménye szánását, bizonyára szová se tesszünk. De a magyarok igen messze állunk a fenyüző francziáktól, akiket majomlunk. A francziának lehet leháskodni és ezek között az arra erettekkel ellátva, a mi nekünk nemzeti veszedelmek, hogy a fenyüzés, gondatlan köznyelmség és az ezek folytán elvesztett becsület revolvért juttat egyesek kezébe.

Vagy akiket végzetek nem is állított e rideg alternatíva elé, azoknak is a gondatlanság e tomboló szezonban vérzik szívok, mert társadalmi konvencziáink szerint az arral kell usznok.

Azokra a valóban jobk sorsra érdemes családapákra gondolunk, a kiknek a sors kedvezése nem juttatott annyi vagyon, hogy a luxus e kaparazatos idejében a többekkel lépés tartasson. Kenyszerű az adósságszámolás ingoványára lépni. Odakényszeríti a hamis felgőzöngő alapú apai szeretet, mely szerint tartozik gyermekeinek megadni e költséges élvezetet, hogy az szerencsét csúnyán és odakényszeríti az alszékeny a felelem attól hogy a társaság benne a Harpagont, vagy a felszög, lelkiismeretlen családfelelőstől fogja kinyugolni.

Nevetünk pedig nem olyan, hogy a Catók és Catinák benne talány számban leledzenek, ne esodálkozunk tehát, mikor itt-ott felidők a család katasztrófája. Ne esodálkozunk, hanem tegyük ellene.

A farsangi fenyüzés e kórságban ám jőjj el te, emberi véleményeket, közérzetet, erkölcsöt átfornáló szellemi reneszánsz, térjünk vissza a családi patriarchális életre, melyől úgy messze eltértünk.

Ide-oda a családi fészék bája kialszik. Ki ne tapasztalná, hogy az aggligények száma megokosodott. És dicseretes óvatosság s óma előrelátás, hogy nem vágnak Hymen karjai közé. És a felotlott eszme egyenesen eljárt a kérdés legionozókból részletekhez: kába remény többé és a kik ezektől építenek, csak szerencsevadászok, a kik azt hiszik, hogy a sima parketten indának meg a házasságok. Neveljen régi felgőz, a melynek ma semmi alapja. Sőt: merjük mondani, hogy a híváság luxusnak ragyogó luxusa nagyon sok házasulása törekvő embert elraszt. Ezért papák kár a költségre. Ma a házasságok nem az egben, legkevésbé a sima parketten, hanem a járs-biroság, avagy törvényszék teleklönyvi osztályában kötöttek.

Igazán ma holnap arról kell gondoskodnia a szülőknek, hogy leányukat valami kenyérkereseti pályára való kiképezés által mentsek meg a késői leányvártához, az eldöntetett világ ostobasága által fúzott szegyenkeztől, minthogy arra, hogy szive válasszotta, vagy legalább elfogadható kerője, többé szamitani alig lehet.

Pedig a nemzet erejének gyökerét a családok képezik, ha a családalapítási kedv megcsökken s helyet az állandóságok nélkülözök erkölcselen együttélések foglalják el, tonkre fog jutni a nemzet. E szerint a törvényhozásnak e nagy és ismet megújuló társadalmi seb gyógyítására kell gondoskodnia.

A fenyüzés kultusza ha kisebb lesz, akkor a hozományvadászás is enyhülni fog. A szülőknek már a zsenge kortól munkához kell szoktatni a leányokat, korán meg kell ezeknek tanulniok, hogy az élet nem örök tavasz, melyben tarka pillangókonk gondatlanul röpökhetnek az örömök folyton nyíló virágai között, hanem hamar elmúlvó tavasz s a rövid nyár után a zord idő is elkövetkezik, a mikor a köznyelmség és munkatlanság hideg szobáiban és üres kamara mellett nyomorog; idejében tájékoztatni kell arról, hogy az a nagyon ohajtot lejtőnek az arizálás, nem a hivakodás kifejezése, hanem egy magasztos és nagy fáradsággal, sok lemondással betöltött élet-pálya nemes jelvénye, melyet megszerzeni nem nagy dicsőség, — de méltatlannul viselni nagy szégyen.

A szülők leánykaiban ne bábokat neveljenek, hanem homleányokat, kik az vannak hatva rendelkezésük nemességétől s érték, hogy mit tesz az: Magyar nőnek születni nagy és szép gondolat!

Helyi és vidéki hírek.

Köznyelmség. A muraszombati kaszinó folyó hó 13-án tartotta évi rendes köznyelmségét. A köznyelmség első tárgya az előző jelentés volt. Az előző jelentésnek különösen azon részre, hogy az egylet megalkarított tőjébe 450 forintot emelkedett, továbbá, hogy a könyvtár is szépen gyarapodott, örvendetes tudomással vette a köznyelmség. Előterjesztetett továbbá a penztári számadás, mely rendben találattatva, a penztáriroknak megadta a köznyelmség a fölmennyvit. Majd a tisztújítás került a sor. Szary József elnök a maga és tisztársai nevében megköszönvén a tagok bizalmát és támogatását, a mandátumot a köznyelmség kezébe leteszi, egyúttal kéri a köznyelmséget, hogy legyen tekintettel fokozott elfoglaltságára s őt előző tisztének tovább viselésétől mentse fel, illetőleg helyet másra töltsé be. Elrendeli az alapszabályokban előírt titkos szavazást, melynek eredményeképpen megválasztatták: elnöknek dr. Cipriót Zoltán, titkárnak Kovács István, penztáriroknak Bodnar Andrást, könyvtáriroknak Csorna Jenőt, hazfelügyelőnek Schar Flórián. Választmányi tagoknak: Avai Brnát, Biles Béla, Polák Pongrácz, Sinkovits Kálmán, Bátyus Eged, dr. Prugberger Vince, — póttagok Czövek István és Fodor Bónó. Az előző szeket az új elnök dr. Cipriót Zoltán elfoglatva, minden előtt inditványozza, hogy a lelepp előzőnek Szary József urnak buzgó működését köszönet szavazzassék. Az inditvány közhelyesséssel elfogadattatott. Majd a könyvtár tovább fejlesztésére 40 frtot megszavaztak. Elhatározta továbbá a köznyelmség, hogy a kaszinó március 15-ikét megünnepeli és felhatalmazta a választmányt, hogy a mennyiben időszelvény tartana, meg a farsang folyamán egy mulatságot rendezhessen a könyvtár gyarapítására.

Az 1896-iki millenáris kiállításra. A városunkból Kirousch Ferenc az jelentett be nagykorúságú collonett tőtségi asztalygőzöngő, szilvornin, rum cognac s egyéb helyi termékek föl. Mindazon termékek egy természetben odalátetendő számla alapján listának elhelyezve, melynek hátteret a vaslaki hagyó tájat ábrázoló falfestmény fogja képezni.

A muraszombati dal és zeneegylet tízeves jubileumára szócó meghívok a napokban fogtak szétkülödni. Az elegáns kiállítás meghívok szövege a következő: **A muraszombati dal s zeneegylet** tíz évi fennállásának emlékére 1895. február 2-án Muraszombaton, a Csillag-telep vendéglő nagytérben tuncmunkássággal egybekötött emlékünnepélyt rendező belepült díj: szemelvényként I. frt. Eglyeti tagok és családtagjuk a b-lepült díj felét fizetik. A tiszta jövedelem az egylet alapítóje javára fordittatik. Felülírótekek köszönettel fogadtatnak. Jogok előre valthatók Takács R. István urnal. Műsor: I. a) „Eglyeti jelige” Martony L.-tól, előadja az énekkar, b) „Prolog” a muraszombati dal és zeneegylet tíz éves fennállásának emlékére, írta: Csorna Jenő e.-elnök, Martony László zongora kísérete mellett szavalja Csorna Jenő urna, c) „Házasság” Wimmer E.-tól, előadja az énekkar. II. „Hajós-dal”, farsánges, előadja az énekkar. III. „Visszapillanás” a dal- és zeneegylet tíz éves múltjára, előadja Takács R. István ur. IV. „Egyletes”, előadja a zenekar. V. „Magyar nepladók”, előadja az énekkar. VI. „A posta az erdőben”, férfiar, postaköz-olval, Schaffner L.-tól. A kirsóltal jászta Pászta József ur. VII. „Rajta előre” induló B. Csorától, előadja az énekkar. — A kik tvedésből meghívott nem kaptak volna, azokat ezennel hírik a rendezésre, hogy Csorna Jenő egyleti előnlökni jelentkezzen szveskedjenek. Múltán az önnepes jövedelemből az egylet alapítójeinek gyűjesset kivajva megköszöni a rendezés-

ség, hogy ezen nemes czélú intézménynek jövő fennmaradását minden eshetőségre biztosítsa, bizalommal felkéri Muraszombati és vidékének minden szép és nemeséret lelkesülni tudó közönségét, hogy az önnepélyen lehető nagy számban megjelenjen s esetleges felülírótekekkel is az egyletet törekvében támogatói sziveskedjék.

Közönségtalálkozás. Öv. Horváth György urna 5 frtot vltt az zeneegylet Muraszombati dal- és zeneegylet penztárára javára beklídeni. Fogadjja érte az egyület hála köszönetét.

Csorna Jenő, e.-elnök.

Közönség. Vogler József meghívokos ur, a p-tánczi „Széchenyi-forras” tulajdonosa a muraszombati közönségben 1894. évi folyamán ápolás alatt vltt beteg részére az egész éven át szükségelt savanyú vizet ingyen vltt szives kiszolgáló, mely nemeselekkésséget a szenvedő betegek nevében itti, nyilvánosan is halás köszönetemet fejezem ki. Sak új nemes érzés e-aberbarátot kívánunk a szenvedő emberiségnek!

Muraszombati, 1895. január 13-án.

Bátyus János, gondnok.

Hymen-hírek. Horváth Karoly szarvaslaki postamester jegyet váltott Brenner Hermína kiscsónyal Alsó-Lendván. Schar István előbb muraszombati kir. jbt díjok, jelenleg dev-cseri kir. jbt. írrok eljegyzté öv. Reichard Eleknek szül. T. Maria Gizella urólgyet Dávecserben.

Jégzajlás a Lendván. A legtelisebb tájképet egyzserre tavaszias vagy szelők lengedeztek át a hét elején s a hómak roveteg felér tömege pár nap alatt bizonytalan szinű luesokká változott. A patakok és folyók jégpánczéjait hirtelen megpördözték s óriási tabakban usztak lefelé, rett-gésbe ejtve a parti falvakat. A Lendva patak megduzzadt árján a muraszombati malom alatt is felémes jégtörölások képződtek s csakis a hatóságilag kirendelt közmunkasorvól sikerült a nagy jégtablakát I. usztatni s a város határát az előlétes veszedelmétől megszabadítani.

Tüzrendűri kerületek. Vasvármegye 24020 1893. számú már jogerős emelkedett szabályrendelete szerint a varmegye 30 tűzrendűri kerülete osztott fel. E 30-ból járásunkra 3 kerület esik. A járásunkból községek a 3 kerület között következőleg oszlanak meg: I. kerület: Muraszombati, B. Áthanyfalva, B. Köző, Korong, Muraszentes, Mura-Csernyel, Hámos, Falud, Kis-Szombati, Nemesd, Tölgyes, Lukácsfa, Málnás, Törhida, Ivanfalva, Ferenctfalva, Vég-hely, Kőhida, Brösözék, Marpatóczok, Széchenyutak, Csendlak, Muraifalva és Várhely. II. kerület: Velemér, Gidőrháza, Szombatfa, Szerdahely, Janosfa, Gerőháza, Berkenháza, Kisfalva, Prosznyakfa, Csekefa, Tótlak, Andorháza, Lukháza, Sándorvölgy, Nádorfa, Borháza, Otdőháza, Szabadgyék, Pater-hegy, Gyanafa, Petőfa, Tököresztur, Rátkaluk, Benedek, Urizsek, Kőkenyes, Kósarháza, Matyasdomb, Órtalva, Gszatenyész, Zsidahegy, Szt.-Benedek, Andorhagy, Kislak, Szent-Bibor, Mozóvár, Tótmorác, Mártonhaly, Urdomb, Bikrács, Völgyes, Muznya, Szent-Sztyeben, Vaslak, Salamon, Leshorn, Vas-Nyires, Rúsátó, Halmosfő, Va-palony, Marku-háza és Battyánd. III. kerület: Völgyköz, Kuzna, Felső-Lendva, Vidorlak, Vend-Kovács, Radófalva, Vaskorpd, Mottolyák, Alsó-és Felső-Csalogány, Gádóduvár, Hatartfalva, Mária-havas, Hgyszorozó, S-regháza, Dióslak, Szarvaslak, Vidzénfalva, P-estő, Vasv-csés, Batafalva, Görghy, Királyfalva, Királyszék, Dumbajta, Karolyfa, Brotyán, J-gyena, Széchenyfalva és Vas-H-dagkut községek. Mind-egyik kerület élen egy tüzfelügyelő áll, kit a varmegyei tüzoltószövetség közhelyése 3 évre vála a. A tüzoltó tüzfelügyelő gyakorolja a felügy. l. t. a kerületben levő önk. tüzoltó-egyletek, községi tüzoltóságok fölött, ellenőrizi a tűzrendűri szabályok végrehajtását, javaslatokat tesz a tűzveszélyes állapotok javítása érdekében. Köteles k irületek minden községet évenként legalább egyszer meglátogatni. Iradai és utazási költségeinek fedezésére 120 frt évi díjat kap a varmegyei penztárából. E czela a törvényhatóság minden lakháza évi 10 kr. járulékot vehet ki, ugy azonban, hogy egy községre 15 frtnál magasabb összeg nem vehető ki.

A muraszombati-járási ált. tanító a következő telti tizek ki kidolgozta: **A vallásoktatás és az egyházi-önkormányzat kérdésének megoldása az állami és községi iskolákban, különös tekintettel a magyarosítás érdekeire.** A pályadíjak: I. díj 20 korona aranyban, II. díj 10 korona aranyban. A pályaművek időben kézzel írva, jelzés levél kíséretében május hó 1-éig Takács R. István bíráló-bizottsági elnökhöz küldendők.

Figyelmeztetés. A muraszombati gazd. fők-egylet tagjai bármint más könyvkereti vagy más magvaszat jutnyosabb arany rendelkezhet meg az egylet közvetsítésével, ha a jövő hó közép-eg az egylet iródban jelentkeznek.

Választmány.

Közönségtalálkozás. F. évi január hó 5-án a va-palonyi önk. tüzoltó-egylet által saját penztára javára tartott tánc-estélyen a partoló közönség a következő társaságban rendezette az egyletet: Putér Géza 2 frt, Andorcs

József 1 frt 20 kr., Skrabán Iván, Varga Iván, Fürst Albert, Kühr János, Csaplovits Ferencz 1—1 frt, Dergács József 80 kr., Kúzmics Mátyas, Sittár Károly, Lejko Ferencz, Meixner Mátyas 70—70 kr., Stern Gyula, Tüzoltó-egylet B úti, Kühr István 60—60 kr., Vrataries Iván, Kovács Ferencz, Fiszter Antal, Sós Lajos, Stern R., Horváth Lajos, H-g-dús János, Frankó Miklós, Vjévez József, Vjévez György, P-csics József, Benkó Ferencz 50—50 kr., Macek József 40 kr., N. N., Dravecz János, Hirschl Herman 30—30 kr., Péntek Kata, Vörös Mihály, Kühr János, Hartmann Béla, Vrataries Iván, Antauer József, Norvics Anna, Vörös Anna, Vogler József, Kónsz Sándor, Luthár József, Hordobajgy János, Knež István 20—20 kr., Szedonya Mihály, Cipóth Mari és Fani, Róth Lipót, Bodánecz Ferencz, Fiszár István, Horváth István 10—10 kr. Bevétel 59 frt 95 kr., kiadás 42 frt 25 kr., maradt tiszta jövedelem 17 frt 70 kr. Fogadják a nemesszül pártolók ezen nagylelkű támogatásukért az egylet nevében legáltalósabban köszönetüket.

Péntek Károly,

Radits Ferencz,
e. elnök.

— **Az Iparhatósági megbízottak** választása f. hó 14-én történt meg. Megválasztottak: Bacz János, Gondos Márk, Pavlyuk István, Polák József, Fialk Károly, Ritper Miklós, Pójbits József, Antauer József, Bittermann Tivadar, Ifj. Norsits János, Kohn Samu, Jud János, Fiszár József, Csener János, Malacsi József, Marics János, Bauer János, Leobner Antal, Keremár Ferdinánd, Baradits János iparosok. E nök lett Bacz János ipartestületi elnök, jegyző: Hoffmann Manó közg. végrehajló.

— **Meghívó.** A **muraszombati iparos-íjűk** önképző-egylete 1895. január hó 26-án a Morat-féle vendéglő nagytérben zártkörű táncmulatságot tart. Belepti díj 50 kr. Csaldajegy 1 frt. A tiszta jövedelem az egylesül pontzárának gyarapításra fog fordítani. — **A mártonhelyi önk. tüzoltó-egylet** saját pénztára javára 1895. évi febr. hó 3-án Martonhelyen a Hoffmann-féle vendéglőben jótékonyul zártkörű táncmulatságot rendez. Beleptídj: személyjegy 40 kr., családjegy 80 kr.

— **Közönet.** A „muraszombati jót. ker. nőegylesül.” szegények konyhaja számára Heimer Ignácuz asszony volt szives 3 liter kölcsönkását ajándékozni, miért is fogadják ezenel az egyjett halás köszönetet. Muraszombat, 1895. jan. 19.

Eberl Róza,

Agustich Pongráczné,
titkár.

— **A murapetrócz-bírószék** önk. tüzoltó-egylet febr. 2-ára tervezett táncmulatságát, arra való tekintettel, hogy a muraszombati dal- és zene-egylet febr. 2-iki ünnepével egybe ne essek, f. évi febr. 9-én fogja Vas-Hidegkúton, a Vogler-féle vendéglőben megtartani.

— **A csontragra készítéséről.** A legkedveltebb műtrágyák közé tudvalevőleg a szuperfoszfát tartozik, melyet bárki igen könnyen készíthet magának, ha a gazdaságban előforduló csontokat nem dobálja el, vagy potom árért a rongy- és csontszedések el nem adja, hanem gondosan összegyűjti. A szuperfoszfát készítése módja a következő: vegyünk egy nagy cserévet vagy hordót, töltsünk bele 100 kg. (1 hektoliter) vizet s öntsünk hozzá lassan és igen óvatosan 4—5 kg. közönséges kénasavat. Meggyezendő, hogy a kénasavat rendkívül óvatosan kell kezelni, nemogy a kezünkre vagy a ruhánkra csöpögjön, mert a égő rögtön megfekteti, a ruhát pedig megaurgja (egészi eszék). Arra figyelmeztetjük azokat, akiket a dolog érdekelt, hogy a kénasavnak vízbe való öntéseivel igen intenzív hő fejlődik. A keverékekből 100 kg. csontot; az mindegy, bármily régt vagy rozszat. A kénasav azonnal botani kezd a csontokat, mialtal a tisztasánuul anyag kezdődik. Az edényt a vegyi művelet alatt fedve kell tartani, tartalmát időnként jól megavarni. Mintán a csontok teljesen péppé butának vol, a tömeget kemény földre vagy deszka-palotára öntjük s ott négyezer annyi szárazszikkal vagy utczaparral lapattal jól összekeverjük és pultvzajuk. A föld száritóltag hat, a keverék tragyazó alkotászeit felszajva, köve tartja s elősegíti az egyenlő feloszlást. Ha egész csontokat dobáltunk a hordóba, úgy azok bomlása 6—8 hétig tart, de ha előbb összezúszuk, úgy a művelet legfeljebb 3 hétig tart s az esztleg csontszétt használtunk, a koczonyszerű állományt 3—4 nap múlva már kionthozhat a hordóból. A keverésre föld helyett gipszet is lehet használni.

Vegyes hírek.

A megyéből.

— **A német-újvári községi köz-kórház** a megvalósulás stádiumba lép. A minisztériumhoz terjesztett tervek onnan visszaérkeztek, hozzá kikigazítás végett; a mint az fogantatásba lesz, hová látanak az építkezés. A telek is már megvan vésve.

— **Gróf Erdődy Gyula,** a jótékonyasággal ismert főúr f. hó 13-án kiment a Vörösvárhoz tartozó „Anti Graben” nevű erdőrezsbe, utközben egy hóval borított árokban egy embert talált, ki nek foje és lábai mélyen a hóba voltak eltemetve.

A gróf a havat a fejről és lábáról eltávolította, az élettelen testet hóval kezdte dörzsölni és sok fáradozás után élettelt vevén rajta észre, hátra vette és úgy vitte 7/8. óra távolságra eső faluba, hol őt élethez keltették. — A megmentett ember Objokivics János dobrai illetőségű földműves. A nemes gróf ez alkalommal már hatodszor mentett meg embereket.

— **Gothárd Sándor** herényi főbírótkot a vármegyei közgazdasági előadói tisztről lemondott.

— **Körnenden** városi állatorvossá Németh Lajos lett megválasztva.

— **A dundantali dalos szövetség** az idén Győrött fogja megtartani nagyszabású dalversenyt, melyre az előkészületek már nagyban folyának.

— **Kinevezés.** A király-Bankó Károly pécsi törvényszéki jegyzőt a szent-góthárdi járásbíró-sághoz albróva nevezte ki.

— **A gazdasági egylesület** igazgató választmányának jelölése. A f. hó 15-én tartott értekezlet által kiküldött albizottság azonnal ílést tartott s elhatározta, hogy az igazgatói állás betöltését egyelőre függőben hagyja javasolja s az igazgatói teendőik végzésével az egylet titkárát véli megbízandónak, a kinek ezen címre 500 frt tiszteletdíjat s az egylet földi kiadásainak fedezésére 300 frtót kíván rendelkezésére bocsátani. Ezután a választmány tagjai következőképp jelöltettek ki: Gróf Batthyány Lajos, Bazeréd Dénes, Bertha György, Bazeréd István, Békássy István, Chernel György, Csi ár József, Ernusz József, gróf Erdődy Sándor, Festetics Andor gróf, Förster Ottó, Gothárd Jenő, Gothárd Sándor, Guary Miklós, Guary Emil, Gróf Ferencz, Hecsky Sándor, Horváth Miklós, Illés Ferencz, Karolyi Zndre, Kiss Gyula, Máróthy László, Major Dénes, Nagy Akos, Nagy Ferencz, Guary Sándor, N-umann Naudor, Nemeth Pál, Nemeskövy József, Ocolicsányi Dénes, Perényi Antal, Reiszig Ele, Reiszig Alajos, Radó Kálmán, Kohrer László, Ruprecht Taszilló, Sányi Béla, Simon Miklós, Sád Seebach Kezsd, Stettner Neta, Szabó Ernő, Szegedy Béla, br. Szegedy Károly, Szegedy György, Secehényi Tivadar gróf, Szajbaly Gyula, Takats Ferencz, Végh Balcz, Zuharecky Géza.

A hazából.

— **Az új kormány.** B a n f f y Dzsóz bárnak, az új miniszterelnöknek sikerült a kabinetet megalakítani. Az új kormány a következőképp alakítottott meg: Miniszterelnök Banly Dzsóz báró, belügyminiszter Párczel Dzsóz, kereskedelmi miniszter Daniel Ernő, földművelési miniszter Festetics Andor gróf, vallás- és közoktatásiügyi miniszter Wiassics Gyula, igazságügyminiszter Erdélyi Sándor, pénzügyminiszter Lukács László, honvédelmi miniszter Fehérivry Géza báró, ki a király személye körüli minisztérium vezetésével is meg van bízva; horvát miniszter Jospovich Imre. Az új kabinet tagjai már az esküt letették.

— **Tilos a hypnotizálás.** Salamon Élla gyógyszeresete folytán a bűny miniszter a nem-orvosokot a hypnotizálástól tiltatotta s orvos is csak gyógyítás céljából hypnotizálhat, ha nagykorú egyen: saját maga, kiskorúnak pedig ha szülei vagy gyámja beleegyeznek s a hypnotizálásnál egy hazárdok személye is jelen kell lenni.

— **Ötven éve doktor.** A bulapesti tudományegyletem tanácsa közelbbsé dísz-doktori oklevéllet küld Dietrichstein David zalam-újvási tiszteletbeli főorvosnak, aki ötven évvel ezelőt a pesti egyetemen nyerte el az orvosi diplomát.

— **Élegett husz millió forint.** Január 10-én délben Be-c-b-n a bankpártólva nem kevesebb mint husz millió papiros forinot, melyek az idő folyamán megseprűltek s a forgalomból kivonattak, égették el.

— **Hírek Zalából.** A zalaegerszegi tar. hitközség tisztviselőiből megválasztottak: elnök Fescher László, alelnök Bicsán Gyula, pénztárnok Weiss Tivadar, templomgondnok Fuchs Samu és Fenyves Miksa. — **A sümegi társaság** a napokban ünnepi meg Tavach Alajos ügyvédnek 25 éves elnök-jubilumát. — **Alsó-Lendva** n a szegények részére beszerződés városi költségére 138 frtot gyűjtött Sándor Viktor, folszolgábr. — **A keszthely balaton-szent-györgyi vasút** decemberi összes bevétel 225 frt volt. — **A csáktornyai tákarekpénztár** id. közzgyűlést febr. 14-én, a muraközi tákarekpénztár pedig febr. 19-én tartja meg. — **Zalamegyében** 26372 lakónak van orsz. képviselő választási joga 1895-re. — **Zala-Egerszegben** 73,795 frt adót fizettek be az elmúlt évszegyben. F.

A nagyvilágból.

— **A franciaia köztársasági** elnöke Casimir Périer lemondott, helyébe Faure Felix lett 429 szótöbbséggel megválasztva.

— **Göggyszerem az örötség ellen.** Egy bícsi lap arról ad hírt, hogy W-gzer tanár, ki a bícsi egyetemen az elméleti tan. professzora, egy idő óta az elméletbökésnél egy új személygyógyászattal tesz kísérleteket, s hir szerint a b-östegek-nemcsak étvágyukat s erejüket nyertik vissza, hanem elméleti állapotukban is javulnak. A bícsi lap nagy reményeket fűz az új módszerhez.

Irodalom.

A legszellemebből lap.

A fővárosi újságok konkurrenziaja óriási. Valahányszor egy-egy lap jelenik meg, a hitelenek mindig hitetlenül csóvaják a fejüket, hogy honnan tud az előfizetőket szerezni. És mégis szerez, mert egy-egy új és érdekes lap terem magának mindig új közönséget.

Csak azon fordul meg a dolog, hogy van-e a szerkesztőnek elegendő intenciója ahhoz, hogy tudjon valamit újat, érdekeset teremteni. Persze, hogy chablonszerű és unalmas új újságért senki sem fogja ott hagyni a régi jó lapját és ez oka annak, hogy számos új vállalat nem tud sehogy sem prosperálni. Ekkor azután az első dolog szólni a közönség, amely nem karolja fel az új vállalatot. Pedig annak a szegény közönségnek igazan van. Helyes és jó érzése van a magyar közönségnek arra, hogy a rozg dolog ne érdekelje, ellenben a jó és érdekes újítás iránt konzenzálvali veltséssék és azt támogatja. Legalább azt mutatja az az óriási érdeklődés, melyel a magyar közönség az ő legérdekű szépirodalmi napi lapjának, a „Fővárosi Lapok”-nak atakalását és megbóvítetét újabb alapokra való fektetés fogadta.

De hát ezt az érdeklődést nem is lehet csudálni. Az új szerkesztő: Porzsozt Kálmán maga köré gyűjtötte a mai magyar irodalomnak ügyszőlő minden számotterelő munkását — nap nap után olyan lapot ad a közönségnek kezébe, mely teljesen konkurrenzian kívül áll. Napról-napra újabb meglepetéseket szerez, érdekes irodalmi és politikai csemegéket látja el a lapot, a legteljessebb franciaia leleményességgel, anélkül, hogy nemzeti talajt kiseresztene a lába alá s anélkül, hogy nemzeti jellegét elvesztené. — Az irodalmi s művészi körökben, a kávéházakban s a legelőkelőbb társaságokban nap nap után esemény-számba megy e lap minden egyes száma, melyben amellott, hogy a szépirodalmi rész egy nap is annyit, sőt többet foglal magában, mint akár-melyik szépirodalmi heti lapban — hát emellett telve van az aktuális eseményeknek szellemes, könnyed és irodalmi értékű feldolgozásával.

A „Fővárosi Lapok” újsáklakításának rövid ideje alatt is, december 16-ika óta, mióta terjedelme politikai tartalommal is megbővült, teljesen kiérdemelte azt a címet, melyet adtak neki: az ötletek újsága címét. Mindjárt első számában pompás ötlek volt az új király ama tollának hű mását, melyel az egyházpolitikai törvényjavaslatokat szentesítette. Kárócsöny mellékletét pedig a legkíválóbb magyar írktól közölt egy csomó kis szindarabot, melyeket a családokban otthon, pompásan el lehetett adni. A „Műkedvelők színház”-nak (ez volt a lap karácsonyi mellékletének címe) akkora keletke volt, hogy a megjelenés napján a déli órákban már a főváros egy karácsonyi számot sem.

És az is kitűnő ötlete volt a lapnak, mikor úres és elcséppelt reklámhirdetéseket helyett, teljesen a fővárosi színházak színelőadásai miutájára és ugyanazokkal a betűkkel, családias hű színelőadás nyomatot, melyeken az előadó személyek neve helyett a lap munkatársainak neve szerepelt. A „Fővárosi Lapok” színelőadások kiragasztása napján az egész főváros ezokról az ötleles színelőadásokról beszélt s egyes színelőadás elől valóságos csoportosulások voltak. Most legutóbb pedig a farsang kezdődte, Vízkereszt vasárnapja, egy a magyar literatúrának páratlanul álló számmal kedveskedett olvasóinak. A lap külön melléklet-képp adott egy illusztrált táncrendet, melynek minden számát a magyar irodalom jelesít írta. A csárdást: Agai Adolf, az ez első négyest: Porzsozt Kálmán, a tipagót: Erdődy Sándor, a cotillont: Hevesi József, a mazurkát: Lipsey Ádám, a II-ik négyest: Vértessy, a keringőt: M. kai Emil a szónórát Abonyi és így tovább. A táncrendben az írők autogrammjai voltak s ezenkívül minden egyes dolgozatot külön illusztrálta Faragó, ez idő szerint a legkitűnőbb magyar illusztrátor, a ki a „Fővárosi Lapok”-nak allandó rajzolója. A lap teljesen új nyomokon halad s szerkesztésében, össze-toborzva a magyar írkt legjelesebbjüiből — nap-után újabb kellemes és érdekes meglepetéseket szerez az olvasóknak, úgy, hogy a magyar hírlapirodalom valóságos diadomségét élheti ebben a lapban, mely az első igazán modern előkelő magyar újság.

— **A szépműn** tagadhatatlanul legnagyobb pártfogója volt a „Képes Caládi Lapok”-nak. És tudvalevőleg a nők természetbáta hatalmuk folytán sok ádvós és nem-ádvós ügyet vittok diadlura. A „Képes Caládi Lapok” is mely közönséltet tartozik a magyar nőknek, mert köztül tizenhét év alatti nemcsak anyagi, de szellemi támogatásukat állal is a legelőkelőbb szépirodalmi lapok sorába emelték. A „Képes Caládi Lapok” szerkesztőség és kiadóhivatala azon reményben áll, hogy e hazás irányban és tartalmában szerkesztett lap sokaság fog hiányzani a művelt magyar családok asztaláról. A „Képes Caládi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, félsvre 3 frt. Mutatvány-számot szivesen küld a „Képes Caládi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Vadász-utca 14. sz.

